

... velikost národa se neměří tím, co si umí vzít,
nýbrž tím, co umí dát.

Ladislav Radimský

Prohlášení Čs. národní rady americké k dnešní situaci v Československu

V únoru r. 1948 zasáhl Sovětský svaz surově do vnitřních záležitostí Československa; přetrhl jeho úspěšný vývoj k socialistické demokracii a pomocí příslušovačů z řad komunistické strany i jiných stran zbavil český a slovenský národ vnitřní i vnější samostatnosti.

Jak v posledních týdnech vyšlo nepochybně najevo, řídil Sovětský svaz svými orgány teror na území Československa a byl přímo zúčastněn na vraždě Jana Masaryka, na popravě Dr. Milady Horákové a na justičních vraždách vedoucích komunistů skupiny Rudolfa Slánského.

Po dvaceti letech se podařilo statečným mužům a ženám i z řad komunistů vymanit Československo z rukou domácích příslušovačů sovětského teroru, a už alespoň částečně obnovit platnost přirozených lidských hodnot v této dlouho trpící zemi našich předků. Tyto kroky, jakkoliv omezené a jakkoliv neohrožující přímo Sověty, vedly v posledních týdnech k hrubému tlaku na Československo. Cílem všech těchto monévrů je dostat na území Československa jednotky Sovětské armády, která by zadusila zárodky svobody a dosadila zpět na vládnoucí místa v Československu sovětské příslušovače, kteří byli ochotnými nástroji útlaču a justičních vražd nedávné minulosti. Ti, kdo se v posledních měsících postavili za pravdu a slušnost, by byli vyhlazeni a teror, který sotva ustal, by byl obnoven.

Proto Československá národní rada americká tímto veřejně protestuje proti opětovným zásahům do vnitřních záležitostí Československa. Jako mluvčí amerických občanů československého původu vítáme, když se duch Masarykův vrací do vlasti našich předků. Protestujeme s důrazem proti pokusům, aby byl udušen, a nepřestane pracovat proti všem, kteří se o to pokoušejí.

Předsednictvo Československé národní rady americké.

Prohlášení bývalých politických vězňů v exilu

V minulých dnech se konala schůzka Přípravného výboru bývalých politických vězňů komunistického Československa, žijících dnes v exilu, na níž bylo jednáno o nedávných i současných změnách v Československu.

Účastníci schůzky se shodují v tom, že zásady a cíle, jež sami před časem položili do základů své vlastní organizace, jsou shodné s cílem a zásadami organizace bývalých politických vězňů, jež byla založena v Praze pod jménem Klub 231, a jež sdružuje politické vězně od roku 1948.

Vítáme změnu situace a úsilí našeho domova o obnovu svobody a demokracie. Jsme si vědomi mravní síly těch, s nimiž jsme žili a umírali v komunistických věznicích a koncentračních táborech, a kteří se dnes v naší vlasti sdružili a založili Klub 231, aby uskutečnili sliby a přísahy, které jsme si dali v nejtěžších chvílích našeho života. Je naší povinností — a činíme tak rádi — podporovat snahy po svobodě a demokracii, jež jsou také naším programem.

OD TYRANIE KE SVOBODĚ

Zůstaňme v čele!

Resoluce, schválená dne 28. dubna sjezdem Čs. národní rady americké, praví o vývoji v Československu:

"Máme za to, že v přítomné době osvobodovací pochod v Československu dosáhl svých mezí a nemůže pokračovat podstatně dále, protože žádná politická strana, a tím méně strana komunistická, se nevzdá dobrovolně absolutní moci — a protože v souhrně světové politiky není síly, která by chtěla vyvážit vliv Sovětského svazu na vnitřní záležitosti v Československu."

Tento odstavec správně ukazuje na dva činitele, kteří omezují možnost vývoje k demokracii: vůli KSČ udržet se u moci a zásahy Sovětského svazu do vnitřních záležitostí Československa.

Mezi cíli KSČ a cíli KSSS je však rozpor.

Zdá se, že nové vedení KSČ rozpoznalo, že úspěšná vláda není možná bez skutečné účasti nekomunistů, bez soustavné kritiky chyb a bez vytvoření normálních cest pro výměnu osob, jejichž politika nebo kvalifikace se neosvědčila. To znamená, že komunistická strana přiznává nutnost dělit se o moc s nekomunisty — v míře větší či menší a ve formě dosud neurčené.

Vedení KSSS spolu s vedením komunistů německých a polských takovou koncepci "socialistické společnosti" rozhodně odmítá a trvá na Leninově požadavku, aby moc komunistické strany byla moc "ničím neomezovaná a s nikým nesdílená". Kdyby tento princip v Československu byl vážně ohrožen, jsou tyto komunistické strany připraveny zakročit vojensky. Skutečnost, že takový krok by Sovětskému svazu způsobil řadu vážných potíží a nepřijemností, je důvodem k tomu, že se — dle svého mínění — dočasně smířil s určitou obměnou monopolitické společenské stavby "socialistické" společnosti sovětského typu v přesvědčení, že Československo se posléze zase bude muset vrátit k známému prototypu komunistického státu — jako to udělalo po počáteční liberalisaci Polsko.

Jaké z toho plynou závěry pro ty, kdo usilují o přebudování Československa v demokratický stát?

Předně, že úplná demokracie by musela být vybojována — vybojována doslova, t.j. zbraněmi a krví. V tomto boji by čs. síly svobody stály jednak proti komunistickým silám v Československu, jednak proti vojenské intervenci Sovětského svazu a snad i Polska a Východního Německa. Na vojenskou pomoc demokratických mocností nebo Spojených národů by se nemohly spolehat. Vědomí, že porážka by znamenala znovunastolení Novotného a jeho stoupenců, stálou přítomností sovětské armády a snad i jiných armád varšavského paktu na území Československa, masová zatykáni a deportace do SSSR podle vzoru likvidace maďarského povstání, pravděpodobně zabrání stoupencům úplné přestavby čs. společnosti v rozhodnutí prosazovat své konečné cíle i silou.

Zbývá jim pak cesta podpory reformního křídla KSČ proti Novotnému a jeho skupině a proti zahraničnímu tlaku s cílem (1.) dosáhnout co největšího neodvislého podílu na správě veřejných záležitostí, (2.) zajistit tento podíl organizačně a vytvořením příslušných institucí a (3.) zabezpečit jejich trvání "mocensky", t. j. tlakem a reakcí veřejnosti.

K tomu cíli vedou dvě cesty. První z nich je vytvoření neodvislých organizací, t. j. organizací s vnitřní

samosprávou, které by se zúčastňovaly veřejného života. Protože je zřejmé, že neodvislé politické strany nebudou povoleny, může jít pouze o účast nestraníků ve veřejném životě a o jejich podporu nezávislými, nepolitickými organizacemi. Nejnevědoměji v tomto směru pokročila Společnost pro lidská práva, jejíž potlačení spolu s potlačením Klubu 231 je jedním z požadavků, které Sovětský svaz klade vedení KSČ. Zatímni zprávy ukazují, že Společnost pro lidská práva má v Československu velký ohlas a že uvažuje o jmenování neodvislých kandidátů ve volbách a o jejich podpoře. Je nepochybné, že KSČ nepřipustí, aby byla ve volbách poražena neodvislými kandidáty. Stejně však je nepochybné, že uskutečnění plánu Společnosti i v míře neúplně by znamenalo citelné zlepšení společenské struktury Československa. Jak ale vidno za zákroků SSSR, dalekosáhlý pokrok po této cestě je v současné době nemožný.

Druhá cesta, kterou je v dnešní situaci možno postupovat k ozdravování stavby čs. politického života, je zesílení demokratických prvků v KSČ. Tím se rozumí především uplatňování zásady, že na funkce stranické i veřejné bude jmenováno více kandidátů než jeden, a že členstvu bude možno volit mezi nimi tajnou, svobodnou volbou, aniž by ji nadřazené stranické orgány mohly zrušit. Pro SSSR je velmi těžké, ne-li nemožné blokovat

tuto cestu zdokonalování politických pochodů v Československu; je však blokována nepřítelem vnitřním. Jistota, že Novotného skupina zneužila stranické demokracie k jejímu zničení, nutí nové vedení KSČ, aby k zajištění svého postavení používalo čistek, vylučování a politické likvidace, které jsou opakem demokracie, jejíž nedílnou součástí je respektování nesouhlasící menšiny. Bude úkolem ozdravných sil v čs. společnosti, aby represivní metody byly opuštěny, jakmile přejde současná krizová situace vnitřní i vnější, t. j., až mocenská pozice Novotného skupiny ve straně bude redukována úměrně její síle početní a až sovětská vojska opustí československé území.

Boj o přebudování čs. společnosti zdaleka není skončen; naopak — pod tlakem vnějších i vnitřních sil se dostal do stadia, kdy konsolidace, upevnění a využití získaných možností nabývá většího významu než okamžitý dočasný další postup. Tento boj, jak je zcela zřejmé, nebude znamenat návrat ke starým poměrům, ale přetváření společnosti nové. Musí se uvarovat zničení svých sil, ale nesmí se ani zastavit na půli cesty. Vyzaduje převrat politiké vyspělosti a uvědomění, ale jeho budoucnost není zdaleka beznadějná. Neboť úspěšné změny v Československu dříve či později najdou paralelu v ostatních komunistických zemích i v Sovětském svazu. A až tyto země budou dohánět Československo, bude to pro nás příležitostí učinit zase krok, dva nebo více ke konečnému cíli.

Uzavřeme zase citátem ze sjednotivé resoluce Čs. národní rady americké:

"Tento osvobozovací pochod je součástí procesů, které otrásl celý komunistickým světem. Doufáme, že v budoucnosti bude pokračovat ještě důrazněji a že Československo zůstane předvojem v pochodu člověka od tyranie ke svobodě."

VLASTENCI ? ? ?

Lidice — ve Vietnamu

Po letošní lednové ofenzivě severovietnamských vojsk v Jižním Vietnamu se ve světovém tisku objevily zprávy o krutostech páchaných na civilním a vojenském personálu.

"Můj instinkt nesmí být zneužit k tomu, abych psal propagandu," řekl Stewart Harris, britský žurnalista, před odletem do Jižního Vietnamu, kam se vypravil na vlastní pěst, aby se přesvědčil zda se pověsti zakládají na pravdě.

Jakých nabyl zkušeností, popisuje takto:

Severovietnamské vojáci a příslušníci Národní Osvobozovací Fronty popravili v průběhu bojů kolem Hué mnoho Vietnamců, několik Američanů a jiných cizích státních příslušníků. Po několika dnech vyšetřování vražd a mučení v okolí města Hué jsem o tom stoprocentně přesvědčen.

Viděl jsem a fotografoval mnoho osobně, ale nevyhnutelně jsem byl z velké části závislý na informacích mnoha civilistů, vojáků, Američanů, Australanů a jiných. Všichni se zdáli být hodnověrnými svědky, mluvícími — aspoň podle jejich přesvědčení — čistou pravdu.

Bylo pěkné, slunné odpoledne v zelenajícím se údolí Nam Hoa asi 15 km jihozápadně od Hué. Stál jsem s poradcem jihovietnamské armády, australským důstojníkem jménem Ostara na pokraji čerstvě vykopané jámy. Na dně ležely sítěné rohože přes pláty z umělé hmoty. Ostara je odtáhl a já jsem spatřil dvě těla — mrtvé Vietnamce. Jejich ruce byly svázané za zády těsně nad lokty. Oba byli střeleni ze zadu do hlavy a kulky vyšly ústy. Obličej nebylo možno rozeznat.

Dvacet sedm žen z vesnice, vzdálené asi 5 km, se vypravily k tomuto místu s motykami když se dozvěděly o pahorku čerstvě zkypané hlíny. Ostara mi řekl, že vesnici prošla severovietnamská armáda a odvěkla 27 mužů. Ženy hledaly své nezvěstné muže a syny.

"Muži byli prostě odsouzeni a popraveni narychlo sestavenými soudy," řekl Bob Kelly, starší poradce v oblasti Thua Thien. Byli to většinou oblastní vedoucí, ale mnozí byli vyraženi, jakmile se stali nepotřebnými nebo když prostě odmítli spolupracovat. Někteří z mých spolupracovníků byli ošklivě znetvořeni, ale přikládám se k názoru, že toto bylo spácháno až po jejich smrti. Ruce měli svázané a byli střeleni ze zadu do hlavy. Pomáhal jsem při vykopání jedné z obětí a bylo mi řečeno od Vietnamce, kterého respektuji, že někteří lidé byli pohřbeni za živa."

Podle sdělení por. Gregory Sharpa, amerického poradce, narazila jejich četa na 25 čerstvých hrobů na hřbitově asi 8 km východně od Hué. Asi ze šesti hrobů trčely hlavy z pískovité půdy a, podle Sharpa: "... z hlav nezbývalo mnoho — brouci a psi pravděpodobně. Někteří byli střeleni do hlavy, jiní, myslím, byli pohřbeni za živa. Rýhy v písku na jednom místě byly dojem, že se někomu podařilo vyhrabat a zachránit se."

Poblíž Quan Ta Ngan odkryli tři australské důstojníky sedm těl v jednom ze tří hrobů, které našli. Dozvěděl jsem se, že všech sedm bylo zastřeleno jeden po druhém ranou ze zadu do hlavy se svázan, ma rukama. Brzy po příjezdu do Hué jsem se vypravil se třemi vietnamskými důstojníky do míst, odkud přišly zprávy o nálezech popravených lidí. Jako první jsme navštívili školu Gia Hoi v Druhém Obvodu, východně od Hué. Zde bylo nalezeno 22 hrobů, v každém tři až sedm těl. Hrubé místo. Důstojníci mně řekli, že všichni byli spoutáni a jako obvykle většina střelena ze zadu do hlavy a někteří pohřbeni za živa.

V okolí Hué je asi 40,000 Vietnamců římsko-katolického vyznání. Co se stalo jim? Tři čtvrtiny z nich žije na jižním okraji města v Phu Cam. Při přepadu nepřítelem kladli silný odpor a někteří z nich byli popraveni. Čtyři vietnamské kněží byli otaženi a tři zahraniční byli popraveni. Dva francouzští duchovní obdrželi povolení od NOF k návratu do Phu Cam, avšak při návratu byli zastřeleni. Jiný francouzský kněz byl zabit, protože sloužil mše pro Američany.

Shrnu-li všechny důkazy o vystupování severovietnamské armády a Národní Osvobozovací Fronty, vysvitá jedna věc naprosto jasně, věc, která nikoho nepřekvapí. Se svou obvyklou efektivností a tradičností komunisté používali metodu trestání vůdců, kteří odporovali jejich nepřátelům. V Hué, stejně tak jako kdekoli jinde (v Jižním Vietnamu) nebyli schopni zatknout a popraviti důležitější představitele, protože ti byli opatrní, chráněni vojskem a policií v dobře opevněných obydlích. Oběti

byli většinou bezbrannější, "malí" lidé — vesničtí a obecní předáci, učitelé a členové policejních sborů.

Mnoho funkcí je opět obsazeno a já zjišťuji, že nemám slov, jimiž bych přiměřeně popsal odvahu těch, kteří nastoupili na místa popravených.

JDE O EXISTENČNÍ PRÁVO

Odkaz francouzské revoluce

Rovnost, volnost, bratrství. To bylo heslo doby, od které mnozí historikové začínají počítat novověk, doby konce osmnáctého století, kdy vstoupilo toto heslo do dějin jako jedna z hlavních myšlenek "Deklarace lidských práv a práv občana" vyhlášené ve Versailles Národním shromážděním nově vzniklé Francouzské Republiky.

Všimněme si trochu blíže prvního slova, rovnosti a nahlédneme trochu pod povrch jeho významu. Co je to ta rovnost jež se prolíná od Francouzské Revoluce historií v různých obměnách, pod různými systémy? Je to skutečně jenom abstraktní pojem nebo se dá blíže definovat a dají se určit její limity? Rovnost, stejně jako svoboda, je relativní, je pouhým zevšeobecněním nejširších pojmů na základě srozumitelných zjednodušení, redukující rozdílnosti a zdůrazňující jednotičí prvky společnosti. Pojmu rovnosti, pro jeho volnost výkladu, bylo mnohokrát zneužito a stále zneužíváno jest. Podívejme se na otázku rovnosti z jiné stránky. — Vyjděme při tom z podstaty člověka.

Každý jedinec je biologická jednotka, vyvíjející se v různých přírodních, sociálních a kulturních podmínkách, jež ovlivňují jeho individualitu, jeho charakterové vlastnosti a celkovou inteligenci. Člověk je schopen duševních procesů jež ho povznášejí nad veškeré tvorstvo. Duševní činnost je jeho tvůrčí síla, jež vytváří v umění, ve vědě i v politice určité hodnoty, které tvoří součást dějinných epoch.

Nesrovnatelně různé podmínky pro vývoj každého jedince a různé vrozené schopnosti vytváří rozdíly mezi lidmi jimiž se vždy budou lišit a proto si nebudou nikdy rovní. Vedle nadprůměrných jedinců, ve smyslu kladném i záporném, bude stále existovat množství podprůměrných lidí a stanovi-li se nějaký "koeficient" inteligence, kterým bychom mohli vyjádřit stupeň inteligence dané společnosti, vyvstane nám fakt, že čím početnější je společnost tím menší je koeficient inteligence. Jinými slovy — relativně méně vynikajících jedinců a početnější masy, kterými může být za určitých podmínek manipulováno.

Co tento fakt dosud znamenal je možno vidět na historii a z ní bychom si už konečně mohli vzít ponaučení pro budoucnost. Vždy, jednalo-li se o získání moci nově vznikající politické síly, začalo se nejdříve hlásáním rovnosti jež znivelizuje společnost na nejnižší stupeň, zatímkuje ji a vytvoří z lidí masu, kterou je pak možno ztvárnit dle potřeb těch jež rovnost zprvu hlásají a po uchopení moci sami sebe povýší nad ostatní. Jakákoliv individualita je potom samozřejmě pro vládnoucí nezádnou a proto je likvidována. Dostane-li se do čela takováto bezvládná masa sadista a fanatik typu Hitlera či Stalina, pak terorem ovládne celé národy a postupně i ti, co se zpočátku staví na odpor, nejsou-li úplně odstraněni, jsou duševně týráni tak dlouho až jejich nervová soustava povolí a stanou se z nich poslušní služebníci diktátora.

Na druhé straně, v duševně zdravém společenství vytváří velcí myslitelé, vědci a umělci, kulturní nadstavbu národa a svými myšlenkami ovlivňují inteligenci národa. Nechme už jednou volný průchod individualitě každého, nesrážejme ho na úroveň většiny, nechťáme, aby lidé mimořádně nadaní nám byli rovni. Rovnostářství je jed, jenž napáchal a stále dnes páchá mnoho zla. I demokracie si nevšl tímto problémem rady, neboť ti, jež prohlašují, že všichni jsme si rovni jsou většinou parazity žijícími na úkor jiných.

Podívejme se na posledních dvacet let našeho národa.

Proč jsme ztratili těchto dvacet let vývoje? Protože na vedoucích místech a v čele národa stáli lajkové a nevzdělanci. Také byli přesvědčeni o tom, že jsou neomylní a absolutní. Již nikdy bychom neměli dovolit takovýto experiment, jinak ztratíme více než dvacet let. Mohli bychom prohrát existenční právo jako národ a k tomu nikdy nesmí dojít. Provinili bychom se proti všem velikým osobnostem našeho národa, kteří nesou zásluhu na tom, že náš národ existuje. Neztrácejme svou historii a vezměme si z ní ponaučení pro budoucnost.

Pravda teprve začala . . .

Čs. žurnalisté stále ještě nedovedou dost dobře zacházet ze svobodou tisku, kterou si po letošním lednu prosadili. Naznačuje to jednak jejich reakce na zahraniční zprávy o Československu, jednak jejich vlastní hodnocení zahraničních a mezinárodních událostí. Zejména ti žurnalisté, kteří jsou zvyklí na vše se dívat marxistickými brýlemi, zapomínají na své předsevzetí, že budou objektivní. Ukázalo se to především v jejich komentářích k zavraždění senátora Roberta F. Kennedyho v Los Angeles. Podle starých marx-leninských zvyků začali jednohlasně předsévďovat své čtenáře, že americká společnost je nemocná, že je to dílo krajní pravice, která jediné měla důvod senátora nenávidět, a že americký presidentský stolec je zbrocen krví, ve které je vidět prsty reakce. . . . Tak totiž už psali po zavraždění presidenta Kennedyho a dodnes se snaží vykombinovat nějaké reakční spiknutí, které nyní podle nich může vést až k vražednímu senátora Kennedyho. Před lety jim nic nevadilo v jejich kombinacích, že presidentův vrah byl původně stoupenec komunismu, že žil delší dobu v Rusku a že se tam dokonce oženil. A v jejich kombinacích jim nevaď ani teď, že senátorův vrah je arabský nacionalista, který má blíže ke komunistům než k "americkým plutokratům".

Ostatně je to vidět i z toho, že na stránkách "Rudého Práva" a jiných komunistických časopisů tu a tam zavane otevřeně nepřijemný sibiřský vítr stalinismu. Na příklad: Klub 231, který sdružuje stalinské politické vězně, je zřejmě nepřijemný mnohým lidem v KSČ i mimo ni. Prohrabuje se totiž minulostí, shromažďuje nepřijemná svědectví a zdůrazňuje spravedlivé potrestání všech viníků. V minulosti by si STB vyřídila takový problém jednoduše a krátce. Nyní se na to musí jít jinak. V úřadovnách STB jsou archivy, ve kterých se vyhledají stalinsky skreslené životopisy různých činovníků Klubu 231 a různými cestami dodají "Rudému Právu" ke skandalizování nepohodlných. Článek podepíše třeba J. Černý a je to opravdu "černý vzadu někde na STB", který nyní diriguje tuto novou záluďnou kampaň.

Ofenzíva proti "extremům zprava i zleva" jak ji vyhlásilo plenum ÚV KSČ z počátku června po známé válce nervů, vedené z Moskvy, je jistě daň poplatníka Kremlu. Přesto však nás znepokojuje vehemence s jakou Dubček mluvil o tomto problému ve svém projevu. Najednou jsme z peho úst slyšeli všechny ty invektivy, které komunisté opakovali do omrzení celých dvacet let, až tomu sami začali věřit. Najednou zase někdo ohrožuje "revoluční vymoženosti února," (rád bych znal alespoň jednu), v Československu prý žijí zbytky předcházejících vykořisťovatelských tříd (živoři na sociálním dýchodě) a jejich političtí exponenti, jsou prý náznaky politické a ideové aktivizace zbytků poražených buržoasních tříd, zkrachovaných, předunorových, pravičáckých politiků. (Stalin tomu říkal přístření třídního boje), a nechybí prý ani zvýšený zájem z řad nepřátelské emigrace, roste i intenzita zájmu nepřátelských rozvědek, různé nepřátelské zpravodajské agentury šíří nepravdivé informace, — prostě zbytečné citovat. To vše už to bylo.

Nejméně jsme čekali Dubčekovu oslavu února 1948. Komunisté nemají co oslavovat, protože Únor nebyl morálním vítězstvím, nýbrž pučem, který byl hlavním

krokem ke stalinismu se všemi jeho, dnes už známými důsledky.

Ministr zahraničních věcí Hájek si stěžoval v NS že čs. vztahy s USA nelze nazvat normálními. Vinu na tom prý má politika USA. Americký postoj k ČS(S)R je prý poznamenán pozůstatky studené války v politice USA. Jako důkaz uvedl zadržené čs. měnové zlaté a tak zvanou diskriminaci v obchodních stycích. . . . Ministr Hájek se také zřejmě ještě nenaučil být objektivní a zapomíná, že stalinismus, kterému on také pomáhal do sedla, nebyl v USA nýbrž ještě nedávno v ČS(S)R. Situace v Československu se zásluhou jednoho nebo dvou hlasů v politbyru sice zlepšila, ale kde jsou záruky, že zítřka nenastane podobnou cestou obrát k horšímu. USA jsou demokratickou zemí, která takové záruky má. USA vyslaly do Prahy jednoho ze svých nejlepších velvyslanců. ČS(S)R má naopak ve Washingtoně stále totéž diplomatické obsazení které tam poslal A. Novotný. To ovšem k dobrému jména Československa nepřispěje.

ZAJÍMAVOSTI ZE SVĚTA

Spojené Státy Americké

Čerstvý vzduch liberalisace v Československu jakoby oživoval zvědavost a touhu po vědění.

Někde hluboko v duších Čechů a Slováků dřímá podezření, ještě plně nevnímané, že to co v Československu bylo a mnohokrát ještě je psáno o Spojených Státech Amerických je nepravdivé, neobjektivní a plně zaujatosti. Dávná pouta přátelství a spolupráce mezi ČSR a USA byly zničeny mrazem studené války a stupiditou zahraniční politiky režimů Gottwalda, Zápotockého a Novotného.

Po dvaceti letech temna v Československu svítá. Stavida censure jsou náhle, téměř přes noc zdvižena a českoslovenští novináři a inteligence se opájí svobodou projevu a tisku jako vzácným vínem. Pravda si pomalu a těžce vybojovává své místo ústy řečníků a perem novinářů. Na domácí půdě se lid tvrdě domáhá pravdy a pomáhá ji čistit a tříbit. Jak páchnoucí bubliny v močále se napovrch dostávají pravdy o krutostech a nelidských přechínech napáchaných za dvacet let teroru a násilí. Jedna pravda však stále ještě zůstává odstrčena a v koutku tiše očekává až ji někdo vytáhne na světlo boží. Pravda o USA. Nejistota, naivita, neinformovanost a strach jsou hlavní důvody pro které, navzdory zrušené censure, jsou Spojené Státy hodnoceny a sledovány z chládku studené války i nadále. Lidé podezřívají, že je "něco zkaženého v tisku českém" a pídí se za pravdou o bývalém příteli a spojenci, ke kterému jsme měli blíže než k Německu či Francii.

V této situaci je nutno kladně hodnotit strážlivé posouzení USA básníkem Miroslavem Holubem, který ve svém článku "Československo v USA", v Literárních Listech č. 16 je nejbližší pravdě.

Několik statistických údajů, které následují snad alespoň částečně odpoví na dopisy mnoha čtenářů Tribuny, kteří by rádi slepili své skromné střípky vědomostí o USA v jeden realistický obraz.

Více než 95% Američanů je narozeno v USA. Dříve zem přistěhovalců má nyní pouze slabých 5% obyvatel kteří se narodili mimo území Spojených Států.

Narození v USA	191,000.00
Přistěhovalci	9,000.00

Přibližně 12 procent Američanů je jiné rasy než bílé.

Běloši	175,000,000
Černoši	22,000,000
Jiné rasy	2,100,000

Malá ukázka rodinných příjmů ukazuje co znamená "blahobytná společnost."

Počet rodin s ročním příjmem pohybujícím se mezi:	
\$3.000 — 5.000	6,850,000
\$5.000 — 10.000	20,750,000
Více než 10.000	14,600,000

Amerika je země mladých. Téměř každý druhý Američan je mladší než 28 let:

Děti do 13 let	52,000,000
Mládež 13—19 let	25,000,000
Dospělí mladší 20—44	62,100,000
Dospělí stř. let 45—64	40,500,000
Starší lidé 65 a výše	19,000,000

Žádná jiná země na světě nemá tak vysoké procento svého obyvatelstva ve školách. V Americe studuje dnes asi 56 milionů lidí.

V základních školách	36,200,000
Na středních školách	13,600,000
Na univerzitách	6,200,000

Amerika se však nesoustřeďuje pouze na zvyšování životní úrovně ve své vlastní zemi, ale pomáhá v tomto úsilí téměř v celém světě.

Mírové sbory, které čítají nyní asi 80,000 dobrovolníků, pracují obětavě a nezištně tam kde je toho nejvíce potřeba — v zaostalých zemích. Tisíce odborníků v zemědělství a průmyslu seznamuje techniky v Jižní Americe, Africe, Filipínách a pod. s novými pracovními metodami a technickými pokroky.

Od roku 1945 do roku 1966 bylo poskytnuto v půjčkách a finanční pomoci celkem více než 122 miliard dolarů 150ti různým zemím.

Uvádíme několik zemí, které takovouto půjčku obdržely:

Albanie	\$ 20,000,000
Československo	193,000,000
Vých. Německo	800,000
Francie	9,409,600,000
Maďarsko	31,000,000
Polsko	554,500,000
Sov. Svaz	186,400,000
Jugoslavie	2,863,900,000
Vietnam	4,590,100,000
Kambodža	341,100,000
Korea	6,676,700,000
Afganistan	346,400,000
Turecko	5,039,800,000
Egypt	1,133,300,000
Kuba	52,100,000
Dominikánská Rep.	320,000,000
Latinská Amerika	976,600,000
Etiopie	317,500,000
Malawi	11,800,000
Maroko	584,100,000

V našich informacích o Americe budeme pokračovat i v příštích číslech Tribuny.

Situace

ANTONÍN CEKOTA

Vždy bude co dělat chlapče
vždycky bude oš se bít
vždycky bude křivda s právem
vždycky bude o čem snít
vždycky bude podlost se cti
vždycky horv k stoupání
vždycky půjdou ruku v ruce
zklamání a doufání.

Vždycky bude nebezpečí
vždycky boje o štěstí
vždycky bude pokušení
vždycky budou rozcestí.
Vždycky nenávisť a láska
pomoc přátel, zradv nůž
buď jak buď — když dojde k věci
jednej jak má jednat muž.